GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŨ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 flor., pe şése lunĭ 6 flor., pe trei lunĭ 3 flor.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNŢIURILE:
O seriă garmond 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 287. *Mercurĭ, 30 Decemvre.* **1887.**

Cătră cetitorii „Gazetei Transilvaniei“!

In puţine ḍile se'mplinescŭ 50 de anĭ, de când „Gazeta Transilvaniei“ luptă pentru lăţirea culturei române, pentru libertatea şi drepturile poporului românŭ.

Pe timpulŭ celei mai cumplite prigonirĭ a neamului românescŭ, „Gazeta Transilvaniei“ a arboratŭ în mijloculŭ valoroşilorŭ comercianţĭ românĭ de odinióră din Braşovŭ drapelulŭ redeşteptării naţionale.

Cincĭ-ḍecĭ de anĭ de muncă, de grele şi de necurmate lupte pentru înălţarea şi prosperarea românismului se împlinescŭ.

Generaţiunea vechiă şi generaţiunea cea nouă şi-au datŭ mâna, au pusŭ umĕrŭ la umĕrŭ, pentru realisarea marei opere a redeşteptării şi a liberării poporului românŭ asupritŭ.

Lucrat'au toţĭ cu însufleţire bărbătéscă şi cu statornicià sub drapelulŭ sfântŭ arboratŭ de „Gazeta Transilvaniei“ şi urmândŭ devisei nemuritorului bardŭ naţionalŭ: *„Uniţi-vĕ în cugetŭ, uniţi-vĕ 'n simţirĭ!“*

Şi munca lorŭ a fostŭ încoronată de succesŭ.

Unde eramŭ acum cincĭ-ḍecĭ de anĭ şi unde suntemŭ astăḍĭ! De s'a ridicatŭ spiritulŭ poporului românŭ, de s'a întăritŭ consciinţa lui naţională, de s'a pusŭ temeliă la cultura lui naţională, cine va susţiné, că la acéstă lucrare măreţă naţională n'a avutŭ póte cea mai însemnată parte ḍiarulŭ nostru, care a mersŭ totdéuna înainte cu lumina pe cărările întunecóse ce trebuia sĕ le străbatemŭ?

Credincioşĭ devisei ce şi-au ales'o fii nobilĭ şi devotaţĭ ai naţiunei în lupta pentru eliberarea şi redeşteptarea naţiunei române, amŭ făcutŭ totŭ ce în putinţă ne-a statŭ, pentru ca ḍiarulŭ nostru sĕ pótă corĕspunde câtŭ mai multŭ grelei sale chiămărĭ.

Nu ne-amŭ datŭ înderĕtŭ dinaintea nicĭ unei greutăţĭ, gata amŭ fostŭ a aduce orĭ-ce jertfă, şi décă în timpurĭ mai multŭ orĭ mai puţinŭ favorabile, prin carĭ amŭ trecutŭ. nu amŭ pututŭ sĕ facemŭ mai mulŭ pentru fóia nóstră decâtŭ amŭ făcutŭ, causa a fostŭ firma nóstră hotărîre de a păstra în tóte împrejurările independenţa nóstră.

Astfelŭ, trebuindŭ sĕ cucerimŭ têrêmulŭ pasŭ cu pasŭ, amŭ înaintatŭ încetŭ, dér sigurŭ, şi abia astăḍĭ, după cincĭ-ḍecĭ de anĭ de muncă, ne vedemŭ în posiţiune de a realisa, cu încordarea tuturorŭ puterilorŭ nóstre, cea mai ferbinte dorinţă a neuitatului şi de fericită memoriă editorŭ alŭ ḍiarului nostru Iacobŭ Mureşianu, ca *sĕ avemŭ şi propria nóstră tipografiă.*

Incepêndŭ cu ḍiua de 1 Ianuariu 1888 **„Gazeta Transilvaniei“ se va tipări în propria nóstră tipografiă.**

In modulŭ acesta ni se dă putinţa de a aduce modificărĭ şi îmbunĕtăţirĭ în partea tehnică şi redacţională a fóiei nóstre.

Facemŭ tóte acestea, fără a cere însĕ şi din partea publicului sĕ facă mai marĭ jertfe. „Gazeta Transilvaniei“ va apăré şi dela 1 Ianuariu 1888 încolo totŭ în condiţiunile de pănă acum ale abonamentului şi anume:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei lunĭ 3 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România şi străinătate: pe trei lunĭ 10 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Aducêndŭ acésta la cunoscinţa cetitorilorŭ noştri, îĭ asigurămŭ, că nu ne vomŭ abate din calea ce-o străbatemŭ acum de jumĕtate de seculŭ, ci că vomŭ lupta şi în viitorŭ cu îndoită putere şi cu acelaşĭ devotamentŭ pentru apĕrarea, ridicarea şi întărirea românismului.

Şi ca sĕ putemŭ contribui cu efectŭ la realisarea aspiraţiunilorŭ nóstre îndreptăţite naţionale în acéstă monarhiă, vomŭ stărui înainte de tóte sĕ ţinemŭ susŭ şi sĕ păstrămŭ nepătatŭ steagulŭ solidarităţii nóstre naţionale, alŭ unirei şi alŭ bunei înţelegerĭ între toţĭ factorii poporului nostru.

Suntemŭ tarĭ în convingerea, ca toţĭ cei ce cugetă sincerŭ şi curatŭ asupra chiămării Românului în aceste critice timpurĭ vorŭ pune cu noi umĕrŭ la umĕrŭ şi astfelŭ vomŭ merge cu toţii înainte, dér numai înainte, cu unanima strigare:

Dumneḍeu şi dreptulŭ nostru!

Redacţiunea.

Braşovŭ, 29 Decemvre 1887.

Foile unguresci găsescŭ de „cuviinţă“ sĕ adopte o nouă manevră de combatere a naţionalităţilorŭ, care constă în a face pe Nemaghiarĭ responsabilĭ de articulii rĕsvrĕtitorĭ ai pressei unguresci.

Inceputulŭ l'a făcutŭ fóia guvernamentală din Cluşiu, care ne face responsabilĭ de articululŭ fóiei oposiţionale „Pesti Naplo“ Nr. 342, în care se ḍicea, că „deórece esistă vechile partide naţionaliste, în casŭ de rĕsboiu cu Rusia acestea trebuescŭ puse sub pază. pentru că ele, fiindŭ duşmane patriei, se vorŭ pune în serviciulŭ Rusiei.“

Vĕḍêndŭ acéstă agitare a fóiei unguresci oposiţionale, la vr'o câte-va ḍile amŭ observatŭ la unŭ articulŭ alŭ fóiei cluşiane amintite, în care ḍicea că „România nu póte merge cu Rusia contra monarchiei nóstre, deórece pănă la Tisa suntŭ totŭ Românĭ, fraţĭ de sânge ai celorŭ din România“, amŭ observat, ḍicemŭ, că „e bătătorŭ la ochĭ că ele caută sĕ câştige amiciţia României propunêndŭ ca cu Românii de aci sĕ se înfunde temniţele unguresci“.

Fóia guvernamentală din Cluşiu, vĕḍêndŭ ce sânge rĕu a făcutŭ articululŭ nechibzuitŭ alŭ fóiei oposiţionale, în locŭ sĕ o dăscălécă, cum ar trebui sĕ facă o pressă leală, o ia în apĕrare, susţinêndŭ că nu se póte sĕ fi scrisŭ aşa cum ḍicemŭ noi, si ne face pe noi provocatorĭ, cu alte cuvinte responsabilĭ de provocările fóiei unguresci, pentru că le-amŭ înterpretatŭ întocmai după adevĕratele intenţiunĭ ale foilorŭ unguresci şi ale agitatorilorŭ de pela ele.

Ei bine, fóia cluşiană sĕ nu crédă că póte orbi lumea, căutândŭ sĕ esplice articululŭ fóiei oposiţionale altfelŭ decumŭ a fostŭ scrisŭ, că adecă sub cei carĭ au sĕ fiă puşĭ sub pază se înţelegŭ „agitatorii naţionaliştĭ.“ Fóia oposiţională vorbesce curatŭ de partidele naţionaliste, ér ău de pretinşii agitatorĭ.

Apoi nu scie totŭ aşa de bine ca şi noi fóia guvernamentală, că partida naţională a Românilorŭ cuprinde pe toţĭ Românii? Nu scie ea totŭ aşa de bine ca şi noi, că încercările câtorva rătăciţĭ d'a forma unŭ altŭ partidŭ decâtŭ celŭ naţionalŭ s'au sfărîmatŭ? Şi ce însemnéză a pune sub pază partidele naţionaliste, prin urmare şi partidulŭ naţionalŭ românŭ, adecă pe toţĭ Românii? Nu cumva a'i pune la masa cu plăcinte? Şi chiar acei pretinşĭ agitatorĭ, cine suntŭ alţii decâtŭ Românii, pe carĭ poporulŭ nostru îi trimite sĕ'lŭ represinte în conferinţele naţionale? Cine alţii suntŭ consideraţĭ de pressa şi regimulŭ unguresců ca „agitatorĭ,“ décă nu toţĭ Românii cu carte, fiindŭ-că nu se punŭ în serviciile maghiarismului?

Când se cere punerea sub pază a partidului nostru naţionalŭ, se cere punerea sub pază a tuturorŭ Românilorŭ, şi paza nu póte fi decâtŭ poliţia, armata şi închisorile. Lealĭ suntŭ asemenea articulĭ provocatorĭ? Şi lealŭ este a face responsabilŭ totŭ pe „hoţii“ de păgubaşĭ de agitaţiunile foilorŭ unguresci?

Dér fóia guvernamentală nu vrea sĕ rĕmână mai pe josŭ de soriόra ei oposiţională. Aşa în Nr. 5 dela 7 Ianuarie publică unŭ articulŭ, prin care agită astfelŭ contra Românilorŭ:

Pămêntulŭ se clatină sub picióreIe nóstre. Câtŭ ce se dă o ocasiune câtŭ de mică, naţionalităţile începŭ a se mişca. Lucrurĭ nensemnate dau nascere la aspiraţiunĭ nebune. Este bine sĕ luămŭ acestea în consideraţiă, e bine sĕ fimŭ cu atenţiune asupra acestorŭ semne, ce la aparinţă se parŭ a fi micĭ. Atenţiunile acestea ne aducŭ apoi aminte posiţia în care se află astăḍĭ părţile ardelene, ne aduce aminte împrejurările, în carĭ e neapĕratŭ de lipsă ajutorŭ şi carĭ aştéptă ajutorŭ.

Din ḍiarele cotidiane aflămŭ, că în Girocŭ nu le trebue „preotésă de Ungurŭ,“ pe Câmpiă vedemŭ, că ţĕranulŭ valahŭ adaptéză bucurosŭ obiceiulŭ strămoşescŭ şi nu-şĭ ridică pălăria înaintea trecătorului cu roçŭ (kaputos ember), ba încă se întêmplă, că intenţionatŭ mână căruţa lui aşa, ca sĕ se lovéscă în căruţa cestuilantŭ; popii valahĭ érăşĭ dau în limba română estrase matriculare şi alte documente parochiale, în comunele mixte, Românulŭ prinde a se separa de Maghiarŭ şi în locŭ ca deosebirea de naţionalitate sĕ se contopéscă în iubirea comună de patriă, timpulŭ şi puterea cea atâtŭ de necesară la consolidare se perde în frecărĭ păgubitóre.

După acésta face autorulŭ articulului din cestiune o comparaţiă între Românulŭ celŭ „simplu,“ „necivilisatŭ,“ „leneşŭ“ şi „puturosŭ“ din Câmpiă, şi între Sĕcuiulŭ celŭ „muncitorŭ“ şi „harnicŭ,“ şi ḍice că nu póte sĕ aibă Românulŭ din Câmpiă dorinţe, pe carĭ sĕ nu şi-le pótă ajunge— în urma donaţiunilor celorŭ marĭ de pămênturĭ ce'i s'au datŭ cu ocasiunea eliberării din iobăgiă, — chiar şi numai pe lângă o muncă mediocră, şi cu tóte acestea e nemulţămitŭ.....

Se mai acusă Românii din Câmpiă cu aceea, că ţinŭ prea multŭ la obiceiurile strămoşesci, nu le place sĕ înveţe, sĕ înainteze, învĕţătorii şi-i schimbă în fiă care anŭ, aceştia suntŭ ómenĭ cu puţină învĕţărură, carĭ nutrescă ura şi neîncrederea în poporulŭ românescŭ. Totŭ aşa şi preoţii românĭ ş. a. In fine conclusiunea e, că din punctŭ de vedere naţionalŭ maghiarŭ trebue sĕ i-se dea Câmpiei mai multă atenţiune, căcĭ altmintrea statulŭ maghiarŭ nicĭ-odată nu va afla în acéstă inimă a Transilvaniei unŭ sigurŭ punctŭ de razimŭ.

Étă în acestŭ articulŭ destulŭ de limpede şi lămurită esplicaţiă a articulului fóiei oposiţionale, esplicaţiă în care nu mai e vorba nicĭ de partidŭ naţionalŭ, nicĭ de pretinşĭ agitatorĭ, ci de ţĕranulŭ românŭ, de poporulŭ ţĕranŭ românŭ.

E duşmanŭ alŭ patriei poporulŭ românŭ, fiinŭ că nu se plécă pănă la pămêntŭ înaintea nădrăgarului ungurŭ, fiindŭ-că căruţa lui se lovesce de a nădrăgarului ungurŭ, fiindŭ că popa valahŭ nu maghiariséză biserica şi administraţia

ei, fiindŭ că poporulŭ românŭ nu se contopesce cu poporulŭ unguruscŭ, ci ţine morţişŭ la datinele sale strĕmoşescĭ, fiindŭ că vrea sĕ'nveţe carte în limba lui românéscă şi nu sufere sĕ aibă învĕţătorĭ carĭ suntŭ unelte unguresceĭ, fiindŭ că în fine acestŭ poporŭ „simplu, necivilisatŭ, leneşŭ şi puturosŭ" mai are puţintelŭ pămêntŭ, ce i-a mai scăpatŭ pănă acum de esecutorĭ.

Nu mai vorbimŭ despre desminţirea ce 'şĭ-o dă fóia guvernamentală, care dice că nu'şĭ mai aduce aminte de când prin pressa ungurésca nu se mai află espresiunea „Valahŭ," nu mai vorbimŭ de însemnarea cuvintelorŭ, că „sĕ se dea Câmpiei — ca şi Hunedórei şi altorŭ părţĭ locuite numai de Românĭ — mai multă atenţiune din punctŭ de vedere naţionalŭ-maghiarŭ, căci acésta însemnézä maghiarisare prin colonisare şi cu alte mĕsurĭ; destulŭ că pressa ungurésca agită, provócă şi ameninţă într'una, mergêndŭ apoi cu lipsa de lealitate pănă a ne face totŭ pe noi responsabilĭ de articulii ei rĕsvrătitorĭ.

Ce calificaţiă merită óre o asemenea manevră, neobicĭnuită în pressa lealä? Şi mai are nevoiă óre poporulŭ românŭ şi de agitatorĭ şi provocătorĭ de ai sĕi, când pressa ungurésca, regimulŭ şi organele lui ilŭ agită şi-lŭ provócă în continuu?

Pregătirĭ militare.

Austro-Ungaria. Corpulŭ X de armată, a cărui mobilisare s'a hotărîtŭ în principiu, cuprinde optŭ regimente de infanteriă: Nr. 1, 3, 8, 54, 81, 93, 99 şi 100, prin urmare douĕ divizii de infanteriă; apoi a decea brigadă de cavaleriă, a 10 brigadă de artileriă, alŭ treilea şi patrulea batalionŭ din regimentulŭ Nr. 1 de geniu. Comandantŭ de corpŭ e flm. Wilhelm br. de Reinländer, şefŭ de statŭ majorŭ colonelulŭ cav, de Pokorny. Corpulŭ X de armată este în Brünn şi e înarmatŭ cu puşca cu repetiţiă cal bru 11 mm.

Rusia. Martorĭ ocularĭ spunŭ, că la întărirea şi aprovisionarea punctelorŭ Dubno şi Rovno se lucréză cu unŭ zelŭ neobositŭ „Resistenţa« află din sorginte sigură, că la Unghenii-ruşĭ au sositŭ »pentru cuartirurĭ de iarnă« trei regimente de Cazacĭ În curêndŭ se va preda comunicaţiunei linia ferată Ivangorod-Dabrova. În fortificaţiunile Ivangorodului se lucréză acum la aşedarea tunurilorŭ ce se aducŭ din interiorulŭ Rusiei, aşa că în curêndŭ va fi în perfectă stare de resistenţă. Fabricele de ferŭ din Varşovia lucréză din rĕsputerĭ la efectuirea ultimelorŭ comande pentru armată şi fortărete.

România. Lucrările pentru complectarea armamentului, echipamentului armatei şi mijlocelorŭ de apĕrare a ţerei se lucréză cu totŭ zelulŭ. Din fabrica Krupp s'au predatŭ 247 vagóne încărcate cu materialŭ de împuşcatŭ pentru artileriă. Din fabrica Gruson se predau 410 vagóne încărcate cu părţĭ constitutive ale turnurilorŭ cuirasate pentru fortificaţiunile Bucurescilorŭ. În curêndŭ se va lua o decisiune şi asupra adoptărei unei puscĭ cu repetiţiă (e vorba de puşca elveţiană Rubin de 7.5 mm. şi de puşca austriacă Mannlicher de 8 mm. Totŭ în curêndŭ sĕ va decide şi asupra cuptórelorŭ de campaniă pentru cócerea pânei necesară armatei.

Bulgaria. Oficiele comunale au primitŭ ordinŭ, ca în terminŭ de o lună sĕ se rechisiţioneze pentru oştire câte o căruţă cu doi cai dela 200 de case. Ministrulŭ de rĕsboiŭ a publicatŭ concursŭ pentru furnisarea, pănă la 1 Aprilie, a 1400 raniţe, 100,000 cartuşiere de reservă, 140,000 cartuşiere de infanteriă, 70,000 curele de încinsŭ, 70,000 curele de puşcă, 100,000 castronaşe de mâncare.

ÎNVITARE.

In anii 1860—1863 unŭ numĕrŭ însemnatŭ de bărbaţĭ zeloşĭ şi iubitorĭ de progresulŭ pressei române, din tóte părţile locuite de Românĭ, au făcutŭ diverse contribuirĭ pentru ajutorarea esistenţei şi înlesnirea apariţiunei „Gazetei Transilvaniei", acomodatŭ cerinţelorŭ timpului de atuncĭ.

Fierbintea dorinţă a Tatălui meu întru fericită memoriă Editorŭ Iacobŭ Mureşianu, căruia i s'au încredutŭ sumele adunate, a fostŭ de a organisa ca unŭ fondŭ acele contribuirĭ ce s'au publicatŭ încă în numiţii anĭ sub diferite titlurĭ ca „fondŭ de subsidii" pentru „Gazetă".

Avêndŭ de cugetŭ rĕposatulŭ meu tată ca la sfêrşitulŭ anului 1887 sĕ se retragă dela fóiă cu totulŭ, se hotărîse a realisa intenţiunea sa în tómna anului acestuia. Deórece însĕ Provedinţa nu i-a mai dăruitŭ dile, mĭ-a lăsatŭ mie cu limbă de mórte sĕ dau eu sémă pănă la unŭ crucerŭ generoşilorŭ contribuitorĭ despre sumele ce i le-au încredinţatŭ şi despre administrarea lorŭ.

Impiedecatŭ fiindŭ prin tristulŭ casŭ de mórte şi multele şi grelele mele ocupaţiunĭ de a face acésta pănă acum, viu adĭ în calitate de editorŭ şi Redactorŭ alŭ „Gazetei Transilvaniei" a 'mĭ împlini sfânta datoriă, învitândŭ pe *toţĭ domnii carĭ au contribuitŭ la acele subsidii în anii 1860—1863* şi se mai află încă în viaţă, ca sĕ binevoiască séu în persónă séu prin mandatarĭ a se înfăţişa la *o întrunire în diua de 30 Ianuarie (11 Februarie n.) 1888 în Alba-Iulia,* ca oraşŭ situatŭ mai în centru, pentru a lua la cunoscinţă darea mea de sémă asupra contribuirilorŭ din cestiune şi pentru ca sĕ chibzuimŭ şi sĕ hotărîmŭ împreună cele de lipsă în privinţa întrebuinţării lorŭ în viitorŭ. Localulŭ şi ora întrunirei le voiu face cunoscute în fóiă cu douĕ sĕptĕmânĭ înainte.

Braşovŭ, 27 Decemvre st. v. 1887.

Dr. Aurel Mureşianu,
Editorŭ şi Redactorŭ.

Unŭ nou vasŭ pentru flotila română.

Cetimŭ în „The Newcastle Daily Chronicle" următórea scrisóre:

Domnule Directorŭ! Am onóre de a vĕ comunica că încrucişătorulŭ românŭ „Elisabeta« a fostŭ pusŭ pe mare ierĭ la 29 Decemvre la ora 3 p. m. la Elswick Shipyard.

La acéstă ceremoniă au luatŭ parte Ex. S. Principele I. Ghica, ministrulŭ României la Londra, 1 iulŭ sĕu secretarŭ M. Nedayano, maiorulŭ Koshbusky şi d. Andrian, inginerŭ de construcţii navale din marina regală română.

Casa Armstrong şi C-ie era representată prin d. căpitanŭ Noble şi d. Watts, inginer-şefŭ alŭ departamentului Shipyard şi toţĭ înalţii funcţionarĭ ai casei Armstrong şi C ie; o mulţime de dómne şi domnişóre asistau încă la acéstă solemnitate.

Córda corăbiei a fostŭ tăiată de d şóra Lilias Noble, şi plecarea a fostŭ făcută în mijloculŭ aplauselor unanime ale persónelorŭ presinte.

După plecarea încrucişătorului, mai multe toasturĭ au fostŭ ridicate.

1. De d. căpitanŭ Noble care a bĕutŭ în sănătatea Regelui şi Reginei României.

2. E. S. Principele I. Ghica i-a mulţumitŭ bândŭ în sănătatea ómenilorŭ industrialĭ din Anglia, carĭ prin munca şi desvoltările lorŭ industriale ridică civilisaţia celorlalte popóre.

E. S. a bĕutŭ apoi pentru reuşita încrucişătorului urându-i d'a fi victoriosŭ, in diua când România va avea trebuinţă de elŭ.

Incrucişătorulŭ are unŭ conţinutŭ de 1300—1350 de tone, o artileriă bună, şi trebue sĕ aibă o iuţélă de 18 nodurĭ pe ceasŭ, la încercare, — prin urmare maşinele vorŭ fi fórte tarĭ.

Maşinele au fostŭ construite de casa Hawthorn Leslie şi C-ie din St. Petersburgŭ.

Primiţĭ vĕ rogŭ d-le Directorŭ etc.

Unŭ spectatorŭ în trecere la Newcastle.

SCIRILE DILEI.

Pentru serviţiile aduse maghiarismului ministru unguresculŭ Trefort a rĕsplătitŭ pe preoţii românĭ gr. or. Gavrilŭ *Crainică* din Ghiurcuţa, Cristoforŭ *Dogarŭ* din Telŭ (Nyen) cu câte 50 fl. — Étă încă doi popĭ carĭ nu şĭ-au putută strecura fără păcate sufletulŭ în anulŭ ce vine. Nu vorŭ fi uitaţĭ.

—x—

Kulturegyletulŭ ardelênŭ a hotărîtŭ sĕ sprijinéscă prin depunerĭ mai marĭ, *din motive naţionale*, institutele unguresci de banĭ din oraşele mai micĭ. Cele din Aiudŭ şi Deva au primitŭ deja depunerĭ. — Sĕ mai dică cineva că astea nu suntŭ — isprăvĭ!! Nu s'a maghiarisatŭ institutele unguresci de banĭ? Dóră ispravă e asta.

—x—

Cei interesaţĭ se aviséză, că Dumineca viitóre, la órele 3 d. a. se va ţiné *adunarea generală a membrilorŭ casinei române* din locŭ, în localulŭ casinei.

—x—

„România Liberă« comunică, că la 30 Decemvre n. trecutŭ, la *Caracalŭ* şi *Ostrovŭ* a fostŭ o *furtună grozavă* cu fulgere şi tunete de se cutremura pămêntulŭ.

—x—

In pădurea comunei *Bejanŭ* din comit. Hunedórei, solgăbirĕulŭ Carol Bucsa împuşcă la vênătóre unŭ mare porcŭ sĕlbaticŭ. O haită de vr'o 20 de porcĭ fugĭ din pădure şi trecŭ prin comuna *Almaşu secŭ*, unde în fugă locuitorii au omorîtŭ unulŭ cu topórele.

Literatură. — Pygmalionŭ, Fata dela Cozia şi Lăpuşneanu, studiu criticŭ comparativŭ de *N. Ch. Quintescu*, membru alŭ Academiei Române, cetitŭ ca raportŭ în şedinţa Academiei Române din 20 Martie, 1887. Bucurescĭ, Tipografia Academiei Române. Preţulŭ 1 leu 25 banĭ, formatŭ mare 4° de 108 pag. — Opulŭ de faţă este scrisŭ la însărcinarea Comisiunei premielorŭ „Năsturelŭ Herescu" şi »Heliade Rădulescu« şi cuprinde unŭ studiu criticŭ comparativŭ forte seriosŭ şi amĕnunţitŭ asupra următórelorŭ scrierĭ dramatice, lucrate în versurĭ: *Pygmalionŭ*, de G. Bengescu-Dabija, *Fata dela Cozia* şi *Lăpuşneanu*, ambele de Iuliu I. Roşca. Ajunge a spune, că opulŭ d-lui Quintescu este unŭ studiu criticŭ seriosŭ pentru a puté apreţia adevĕrata lui valóre, care este cu atâtŭ mai mare pentru literatura română, cu câtŭ opulŭ cuprinde studiulŭ criticŭ alŭ unorŭ scrierĭ apróре cu totulŭ nouĕ pentru literatura română, şi pentru aprofundi-

FOILETONŬ.

PĂSTORIŢA.

(Alegoriă.)

(Urmare şi fine.)

„Cumĕtră«!" îmĭ dise străinulŭ, după ce mĭ-am venitŭ puţinŭ în fire, »nu mai umbla cu nimicŭ, lasă-mĕ sĕ fimŭ fraţĭ. Pămêntulŭ acesta ne póte îndestuli, încă în prisosinţă, cu róda sa pe amêndoi. Adĭ mâne póte veni altŭ străinŭ ca şi mine acuma, ca sĕ'ţĭ ia ce este alŭ tĕu. Aşa noi amêndoi ne vomŭ apĕra, binele şi fericirea împreună le vomŭ gusta şi rĕulŭ éraşĭ cu puterĭ unite ilŭ vomŭ înfrunta."

„Şi credĭ dór, că şia ţinutŭ cuvêntulŭ? Ferita sfântulŭ! Mai ântâiu o duceamŭ mai bine, pe semne îi era ruşine sĕ se pórte aspru cu mine, că a venitŭ scie Dumnedeu din ce părţĭ prăpădite, aicĭ la gata, deră după aceea s'a făcutŭ totŭ mai cutezătorŭ. Tótă diua îi plăcea sĕ călărescă prin aceste pădurĭ, sĕ vêneze, sĕ'şĭ pună apoi vênatulŭ la calŭ sub şea, ca sĕ se móie încât-va, şi apoi sĕ fi vĕdutŭ cu câtŭ gustŭ ilŭ mânca! Nu era vorbă sĕ şédă la vatră şi sĕ'şĭ fiarbă ceva, la aşa ceva nu se pricepea. Eu vĕdêndŭ, că aşa îi este firea, ca sĕ nu se strice buna înţelegere l'am totŭ lăsatŭ de capulŭ lui. De altcum nicĭ nu'mĭ părea rĕu, că se ducea de acasă, că deu nu prea aveam plăcere sĕ mĕ uitŭ în faţa lui. Aşa era de aspru la vedere încâtŭ credeai, că vedĭ unŭ visŭ ciudatŭ... Dér scii, scumpă, că omulŭ din ce capĕtă, din ce ar vrea ca sĕ mai capete, întinde-i degetulŭ şi'ţĭ ia mâna întrégă. Aşa am păţit'o şi eu cu fratele meu de mărăcină. Din ce mergea, din ce se simţea mai în dreptŭ a'şĭ împlini numai voia lui. Eu folosiamŭ o parte de pămêntŭ, câtŭ îmĭ trebuia mie, elŭ alta. Cutezarea lui crescea pe tótă diua şi elŭ tăia: adĭ o brasdă în partea mea, mâne alta şi poimâne érăşĭ alta şi aşa din di în di mĕ neindreptăţia totŭ mai tare. Credeamŭ, că doră va avea atâta omeniă ca sĕ îmĭ lase ce este alŭ meu, dér omenia elŭ n'o cunoscea, puteamŭ eu totŭ aştepta; puteamŭ deu, că elŭ s'a îmbuibatŭ peste mĕsură şi ameţitŭ de atâta îngâmfare şĭ-a făcutŭ ca lege sĕ'mĭ ia tótă averea şi sĕ mĕ robéscă. Aşa a şi făcutŭ: mĭ-a luatŭ pămêntulŭ, lăsându-mĭ dreptulŭ numai sĕ'lŭ lucru şi când era la secerişŭ, mai pănă într'unŭ grăunţŭ trebuia sĕ le ducŭ în grănariulŭ lui. Étă-mĕ-sŭ róba lui! Cercat'am de mai multe orĭ sĕ'mĭ scurtŭ jugulŭ de pe grumadĭ, dér n'am putută. Când vedea şiretulŭ că mĕ prindŭ cu elŭ cu puterea şi eşiam învingĕtóre, totdeauna mĕ înbuna cu vorba, că 'mĭ va reda drepturile cuvenite, ér când era la adecă, nu 'mĭ da nimicŭ. Ba, — o, Dómne sfinte! — pe semne vĕdêndŭ că mĕ póte înşela, mĭ'a spusŭ verde în faţă: că eu nu numai că pămêntŭ nu mai am şi decĭ sĕ mĕ îndestulescŭ cu ce'mĭ dă, dér încă sĕ'mĭ pară bine, că mĕ mai sufere sĕ trăiescŭ, şi acésta câtŭ timpŭ voiu fi bună sĕ asudŭ în brazda lui! Dér aşa o păţesce celŭ ce se încrede în óre cine!

„Aşa am suferitŭ eu şi m'am rĕsmitŭ*) cu elŭ. Şi adĭ dreptŭ mulţămită după atâta jertfă şi trudă, este că abia mai amŭ voiă sĕ'mĭ lucrezŭ pămêntulŭ şi sĕ'mĭ pascŭ oiţele aceste cum biĕtă potŭ, dér totuşĭ nicĭ acuma nu'mĭ iértă nicĭ la mine acasă sĕ facŭ ce aşŭ puté şi ce aşŭ vré şi atâta totŭ stórce de pe spatele mele, pentru poftele lui nesaţióse încâtŭ eu după atâta ostenélă nu apucŭ la nimicŭ, decâtŭ abia mai am de pe o di pe alta ce'mĭ trebue pentru traiulŭ meu dilnicŭ, ca sĕ'mĭ mai ţinŭ sufletulŭ amăritŭ în trupulŭ acesta amorţitŭ«...

Esprimândŭ cuvintele aceste, vocea ei se întrerupse, lacrĕmĭ i-se iviră în ochĭ, durerea i-se deşteptă în sinŭ şi începŭ din nou a plânge şi a suspina. Plânsulŭ îi era aşa de jalnicŭ suspinulŭ ei aşa de adêncŭ, încâtŭ inima cea bună a compătimitórei sale sóţe se'nduioşă şi şiróie de lacrĕmĭ o năpădiră şi pe ea. Plângeau amêndouĕ. O! de le-aţĭ fi vĕdutŭ, plânsa'ţĭ fi împreună cu ele, chiarŭ inimă de pétră în peptŭ sĕ aveţĭ! O, durere, durere! de nu 'ţĭ-amŭ fi cunoscutŭ numele!

*) A se rĕsmi=a se opune.

mea cu care este lucratū póte servi ca o călăuză pentru acei scriitorī românī, carī vorū sĕ se desvólte pe terenulū genului dramaticū atū literaturei române.

Limba internaţională Volapük, după metoda Erwin Walther. In 8 lecţiunī cu cheia esercitielorū. Auctorū: *S. I. Grossmann.* Iaşī, 1887. Editura librăriei „Fraţii Şaragă." Formatū micū 8⁰, preţulū 60 de banī. Opulū de faţă este o gramatică lucrată în limba română, ea ne iniţiază în cunóscerea nouei limbī universale (Volapük), cuprinde regulī gramaticale şi esercitii practice.

Idilū rĕsboinicū.

In mijloculū atâtorū cântece vitejescī de înarmărī şi pregătirī de rĕsboiu ale tuturorū statelorū europene, ministrului puterei militare din Luxemburg se pregătesce şi elū cum scie mai grozavū, dér gaură în cerū totuşī nu póte face, căcī étă ce raportū dă ministrulū în şedinţa Camerei din 9 Decemvre:

»Indată după votarea legii din 1885, am înmulţitū corpulū gendarmerii statului cu 10 bărbaţī. Am votatū unū creditū pentru cumpĕrarea de 6 cai, dér până adī numai 2 am cumpĕratū. In casulū unui rĕsboiu, putemū procura cei 4 cai dela órecare samsarū. Armata nóstră în timpū de rĕsboiu se póte întări în modū însemnatū, încâtū sĕ pótă corĕspunde tuturorū cerinţelorū: întregū corpulū nostru de armată numĕră 300 de soldaţī carī au puşcī bune şi potū da 2000 de focurī pe minută. In casurī esceptionale de rĕsboiu putemū întregi armata cu 25 de recruţī. Gendarmii noştri au revolvere, ca sĕ întărimū trupele d'ocamdată nu e de lipsă, cu tóte că legea şi bugetulū ne iartă ca sĕ mai înrolămū 50—80 de ómenī pentru întregirea armatei. Vomū face ca pe timpulū revoluţiunii din Belgia, când amū măritū numĕrulū soldaţilorū noştri cu 30 de reservişti."

Cum s'ar puté ajuta la mai sigura înaintare culturală şi materială în sciinţă şi avere a poporului nostru preste totū? I. Relele de carī sufere poporulū nostru şi combaterea acelora II. Indicarea (arătarea) mijlócelorū ducĕtóre la scopū.

Disertaţiune ce avea sĕ fiă cetită cu ocasiunea adunărei generale a despărţĕm. II alū Asociaţiunei transilvane pentru literatura şi cultura poporului românū, ţinută în 30 Octomvre (11 Nov.) a. c. în Făgăraşū.

Motto: .... Uniţi-vĕ în cugetū, uniţī-vĕ în simţirī!.... a disū laureatulū poetū Andr. Mureşianu

(Urmare.)

c) Prelegerile potū sĕ tracteze cestiunī atâtū ce privesce economia câmpului şi de vite, precum şi grădinăritulū, apoi: prăsirea gunoiului, aratulū pământului, îmbunĕtăţirea lui; cultura legumelorū, pomilorū; cultura vitelorū; cultura stupilorū raţională (după metódele cele mai nouĕ); prăsirea vitelorū, tractarea viţeilorū, a vacilorū cu lapte: pregătirea untului, a brânzei de vacī etc. apoi industria de casă, precum: împletirea cu nuiele de răchită, papură, trestiă şi paie; fareréa de diferite perii de pĕrū de calū şi rîmătoriu; facerea săpunului şi a luminărilorū şi multe alte lucrurī bune şi folositóre, carī însĕ acum storcū decī şi sute de florinī din punga poporului nostru, şi pe carī décă însuşī şi le-ar sci face, mulţī banī ar rĕmâné în punga lui.

Sĕ se lucre apoi pentru curăţeniă preste totū în vestminte, locuinţe, curte, grădină, staule etc., arătându-se că curăţenia contribue atâtū la înfrumseţare, câtū şi la conservarea (păstrarea) sănĕtăţii peste totū.

Sĕ se arate, că ordinea din casă, curte şi economiă peste totū sĕ nu lipséscă, căcī ordinea şi curăţenia e mai scumpă ca averea.

Sĕ se combată împrumutarea făcută cu scopū de a se cumpĕra vestminte orī alte obiecte de luxū (mândrii, podóbe), căcī prin astfelū de împrumutărī nesocotite poporulū se sĕrăcesce, arĕtându-se că: Imprumutarea aduce supĕrarea! şi că: Mai bine ţĕranū în picióre, decâtū boerū în genunchī! adecă mai bine mai sĕracū şi nedatorū, decâtū înglodatū în datorii. — In astfelū de prelegerī de séră se póte tracta mai pe largū şi economia casei, facerea mâncărilorū etc. adecă sĕ se ţină prelegerī şi pentru femei; dér atuncī sĕ se ţină deosebitū şi nu d'odată, ca sĕ se încongiure neplăcerile.

Cu fetele şi femeile ar fi bine când ar ţiné atarī prelegerī preotésa şi învĕţătorésa.

Ordinea, regularitatea şi în fine religiositatea şi moralitatea, cu unū cuvêntū totū ce-i bunū, dreptū şi sântū, sĕ fiă stâlpii pe carī sĕ se aşede atarī prelegerī. Făcêndu-se acésta în totū loculū, atuncī putemū fi sigurī, că bunăstarea materială şi culturală (înaintarea în sciinţă şi avere) va lua unū avêntū puternicū şi putemū dice cu mândriă:

...„Viitorū de aurū Românimea are
Eu prevĕdū prin seculī a ei renălţare!"..

2. *Grădinăritulū* preste totū cultivatū cu îngrijire, încă ne aduce frumóse venite. Dér aci — după cum s'a mai atinsū — trebue sĕ premérgă cu esemplu grădina scólei, a învĕţătoriului, a preotului etc., de unde sĕ pótă lua şi poporulū învĕţătură.

Dér ca grădina scólei sĕ pótă premerge cu esemplu se recere sĕ fiă bine închisă, apoi ce se cultivă în ea sĕ stea acolo, căcī altcum orī şi cine se disgustă, ca sĕ totū lucre tótă primăvéra şi véra — începêndū de tómna, ér ostenéla lui sĕ nu fiă resplătită, luândū altulū fructul (róda) muncii. Asta nu merge, căcī cine ostenesce vrê sĕ aibă şi folosū. Se mai recere ca grădina scólei sĕ fiă scutită de orice influinţe stricăcióse; décă însĕ va fi locū de păşune pentru caii orī boii preotului, notarului şi primarului — după cum acésta în multe locurī sĕ întêmplă — orī sĕ fiă „locū de convenire« pentru rîmătorii satului, apoi sĕ nu ascepte nimenī minunī din o astfelū de grădină, cu astfelū de drăgălaşī conducĕtorī consciincioşī.

3. Unū altū ramū folositorū este şi *industria* de casă, unū nou ramū carele începe a se întinde (lăţi) totū mai multū.

De acestū ramū — abstrăgêndū de lucrurile femeiescī — se ţinū: facerea de corfiţe, coşercuţe de nuiele, papură etc., apoi perii de pĕrū de calū şi rîmătorū; pĕlării de paie etc. etc., despre carī s'a vorbitū la prelegerile de séra punctū 1 lit. c.

Orī şi care din aceştī ramī ai industriei — décă îlū scie omulū — aduce frumóse venite, cu atâtū mai vêrtosū că se póte lucra în timpulū iernei — după cum am disū mai susū la ocupaţiunile din şedĕtóre — când nu ne prea înbuldesce altū lucru.

Ca însĕ sĕ se pótă deprinde orī şi cine la aceste lucrurī bune şi folositóre s'au deschisū anume cursurī, precum în Braşovū şi în alte locurī. Ar fi de doritū ca pre anulū viitorū sĕ se trămită pe lângă unū ajutorū órecare atâtū din partea despărţĕm. „Asociaţ. transilv. etc. etc., câtū şi din partea Vener. oficiu Vicarialū şi Protopopescū: doi învĕţătorī la cursulū ce se va ţiné în Braşovū în véra viitóre (1888). Acei doi învĕţătorī apoi însuşindu-şī bine industria de casă, adecă ramii de susū mai adaugêndu-se şi compactoria, sĕ fiă obligaţī a deschide şi ei asemenea cursurī, unde apoi au sĕ se instruieze toţī învĕţătorii din acestū despărţĕmêntū; — ér după aceea fiă-care învĕţătorū sĕ-şī deprindă (instruieze) copii mai măricşorī din clasa I-a; totodată sĕ deschidă asemenea cursū iérna şi pentru locuitorii comunei sale — după cum s'a disū la prelegerile de séra.

Făcêndu-se acésta cu conscienţiositate, resultatulū dobênditū numai înbucurătorū póte sĕ fiă.

4. Folosū mare şi venite frumóse ne aduce şi *stupăritulū*, se înţelege că şi acésta numai décă se va cultiva după metódele cele mai nouĕ. In acestū respectū încă au apărutū până acum 3 opşóre în limba nóstră. Aceste cetite şi esplicate în prelegerile de séră proiectate, apoi cele audite puse şi în pracsă, ne vorū aduce venite fórte frumóse. Firesce că şi aci trebue sĕ premérgă cineva cu esemplulū, căcī nu putemū aştepta dela poporulū nostru sĕ facă ce nu scie, ba lucrurī de acelea de carī nicī n'a vĕdutū. Apoi cine nu scie câtū este de bună mierea în posturile celea lungī! D'apoi céra din care se facū luminărī?

Afară de aceea atâtū mierea câtū şi céra la multe morburī se întrebuinţéză ca medicină, ér' avêndū mai multă de prisosinţă şi stórsă cu »maşina de storsū mierea" putemū câştiga şi frumóse parale, ca sĕ ne mai scuturămū de ĕlea „belele (nĕcasurī)" — după cum dice poporulū. Decī déră cu puţină ostenélă — asta o vede orī şi cine că e aşa — şi cu puţină voinţă — căcī albinelorū nu trebue sĕ-le dămū fênū şi paie — omulū póte sĕ aibă frumóse venite.

Nu mai încape îndoiélă, că cine voiesce sĕ-şī facă şi înmulţéscă venitele, se va ocupa şi cu cultura raţională a stupilorū.

5. Venite frumóse ne aducū şi *vitele* şi preste totū animalele de casă. Dér şi acestea se recere sĕ fiă bine îngrijite şi câtū se póte sĕ fiă de soiurī (rasse) bune.

O vită, care nu e de soiu bunū, totū aşa trebue nutrită ca şi una de soiu mai bunū, dér cu tóte astea venite ne aduce cu multū mai puţine. E mai bine dér a ţiné vite mai puţine şi de soiu mai bunū, decâtū multe şi rele. Dér numai cu paie şi fênū rĕu nu se potū ţiné nicī vite bune. Decī trebue sĕ facemū fênaţe măiestrite, sĕ semĕnămū: trifoiu, lucernă, măzĕrichie, apoi sĕ cultivămū napī pentru vite, cu carī décă se nutrescū vitele se îngraşă, ér vacile ne dau lapte multū şi bunū. De aci se vede, că vitele bune cerū şi multă îngrijire. Cine însĕ petrece în lene, în poveştī şi cu pipa séu în cârciumă la vinarsū, nu póte avé vite bune, dér apoi nicī venitū încă nu póte avé dela ele.

Nu numai că nu se póte folosí pre sine însuşī unū omū cu vite rele, grijite rĕu, dér e şi pĕcatū a omorì vitele cu fómea, căcī: »vrednicū este lucrătorulū de plata sa.« (Ev. Luca c. 10 v. 7) şi: „Sĕ nu legī gura boului ce treeră." (5. Moisi c. 25. v. 4.)

Pre lângă grije omulū trebue sĕ fiă şi cu îndurare, cu milă către animale. »Dreptului i sĕ face milă de dobitócele sale, éră inima celui necredinciosū este nemilostivă." (Solom. 12. 10.) Dér celū-ce pune pre animale la lucru, fiindū flămênde, séu celū ce şi sătule le pune la lucrurī ce trecū preste puterile lorū — este unū omū nu numai rĕu, dér şi fără minte căcī, slăbindū în chipulū acesta animalele, se păgubesce însuşī pre sine.

Cine însĕ vré sĕ se foloséscă cu animalele, trebue sĕ le grijéscă şi nutréscă bine şi sĕ le tracteze cu blândeţe.

6. Vedemū, că pre la sate de multe orī bietulū omū, orī mai bine femeia n'are pe ce pune mâna, ca sĕ pregătéscă o mâncare cum se cade. Suntū multe sate, în carī nu se taie carne cu anii, oraşulū încă e departe, ce face dér femeea décă n'are ce'i trebue în casa şi curtea sa?

Dér noi putemū avé numai sĕ voimū, putemū avé chiar şi vênatū în curte. Vênatū bunū şi uşorū de prinsū suntū galiţele şi iepurii de casă. Cine are galiţe şi iepurī de casă póte pregăti o mâncare cum se cade orī şi când, şi nu e silitū sĕ postéscă şi în dulce. — Decī e de doritū ca fiăcare omū cu ceva pricepere sĕ ţină *galiţe* şi *iepurī de casă*. Iepurii sĕ potū ţiné în staulū cu vitele, căcī ei se nutrescū cu ce cade dela vite, altă ostenélă şi cheltuiélă nu ne cerū, dér venitū ne aducū frumosū, căcī avemū carne la îndemână când ne trebue; ei se înmulţescū şi fórte tare.

Povestile despre ei încă suntū numai nesce scorniturī.

Decī galiţele şi iepurii de casă sĕ nu lipséscă de lângă casele economilorū noştri.

7. Nu numai după plugū trăiescū ómenii, ci fórte mulţī trăiescū după *măiestrii* séu *meşteşugurī*, de carī ómenii noştri fugū ca de »Ucigă-lū Crucea."

Nu-i ruşine — după cum credū unii dintre ómenii nostri — de a sci omulū astădī orī şi ce, numai câştigū sĕ aibă. A fura şi a face alte lucrurī urîte — e ruşine, dér' a câştiga banī şi avere pe cale onestă, astădī este unū lucru de mare cinste. Ómenii nostri sciu numai douĕ: orī numai plugulū, orī numai domnia; dér măiestria — lucrulū celū mai bunū — încă nu o sciu mai de locū.

Dér nicī plugulū, nicī domnia, carea e numai „dăscălia" orī »popia" — căcī de alte n'avemū parte — nu ne aducū astădī acelea frumóse venite, pe carī le aducū măiestriile; sĕ înţelege, că omulū sĕ fiă măiestru în regulă, ér' nu numai »cârpaciu", orī cum sĕ dice „mesterū-strică.« Cine aduce sĕ'i facă vr'unū lucru, poftesce sĕ i'-lū facă cum se recere, dér nu numai sĕ-lū »nĕcăjéscă« — cum sĕ dice, adecă sĕ i-lū strice.

Decī déră fiă-care tată de familiă, carele are d. e. cinci băieţī şi le voiesce într'adevĕrū binele, voiesce ca sĕ iésă din ei ómenī vrednicī şi cinstiţī, atuncī patru din ei sĕ-i dea la măiestrii şi numai unulū sĕ-lū ţină acasă. Căcī despre fiă-care măiestriă sĕ dice că e „plugū de aurū.« Şi cine însĕ n'ar dorí ca sĕ aibă unū plugū de aurū? — Lăsaţī dér copiii sĕ înveţe puţină carte, căcī fără carte „n'ai parte," apoi daţi-i la măiestrii, şi ei încă vorū avé atuncī plugū de aurū. —

Numai cu plugulū şi ér numai cu plugulū nu mai merge; astădī ómenii s'au înmulţitū, cheltuelī şi dărī încă'sū multe şi marī; dér pământulū e totū numai acela, nicī elū nu ne mai ajunge; decī déră sĕ mai căutămū şi alte isvóră de venite, de câştigū. (Va urma).

Istoriă unguréscă.

La 5 Ianuarie n. „istoriculū« ungurū Alexiu Iakab ţinù la »Societatea istorică unguréscă" o conferinţă despre colorile naţionale ale Ardealului. Până la 1538, dise pretinsulū istoricū, Ardealulū a avutū aceleaşī colorī ca şi Ungaria, a cărei parte constitutivă era elū. Dupa aceea formară cele trei naţiunī ardelene, Ungurii, Sĕcuii şi Sasii, unū micū statū federativū. Ungurii păstrară colórea roşiă a ţerei mame, colórea Sĕcuilorū fù vênătă, colórea Sasilorū galbenă-auriă. Ardealulū folosì multū timpū încă după separarea lui de Ungaria colorile acesteia şi începù abia la 1612 sĕ foloséscă propriele lui colorī. Cândū în 1655 s'au stabilitū insemnele (emblema) Ardealului, în privinţa colorilorū nu s'a hotăritū nimicū. Când Ardealulū s'a ridicatū în 1765 la rangulū de mare principatū, regina hotărî ca colorī naţionale ardelene: vênĕtū, roşu şi galbenū. Dieta din 1791 acceptà tăcênd acéstă hotărîre şi aşa rĕmaseră acestea ca colorī ale Ardealului până la 1848, când în urma uniunei colorile Ungariei deveniră şi ale Ardealului.

Frumósă poveste! Valahulū care nu figuréză între cele »trei naţiunī ardelenescī", ar încheia-o astfelū: Şi încălecai p'unū cocoşū şi vĕ spusei gogoşī.

SCIRĪ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

POJUNŪ, 10 Ianuarie. — Deşgheţulū (moloşagulū) a adusū periculū, care ameninţă cu inundare. Apa cresce constantū.

VIENA, 10 Ianuarie. — Suburbiele Pentzing, Hietzing, Gaudentzdorf suntū inundate parţialū în urma deşgheţului repede. S'au luatū mĕsurī de apĕrare.

CONSTANTINOPOL, 10 Ianuarie. — Comitetele slave din Moscva şi Odessa au suportatū cheltuelile atacului îndreptatū contra oraşului Burgas.

— „Dér de ce plângī éră? reluà cu voce tremurătóre firul vorbirei binevoitórea consolătóre. „Incétă şi 'mī spune mai departe istoria ta«.

— »'Ţī-am spusū destulū, mai multū nu potū ....« replicà păstoriţa cu voce înecată de durere şi'şī continuà plânsulū.

— »Nu te crede tu perdută", întêmpină de nou geniulū libertăţii — căcī elū era — cu tonū mai liberū, aibī încredere în puterile tale; nu fi aşa lăsătóre, îngrijesce cu sfinţeniă de tóte ale tale; păstréză virtutea şi bărbăţia, căcī atuncī sórtea ta ţi-se va îndrepta şi eu pentru totdéuna voiu fi cu tine!«.

Şi fiica dreptăţii îşī plécă capulū, depune o sărutare pe fruntea mângăiatei păstoriţe şi la momentū dispărea fără urmă....

*

Păstoriţa e frumósă, eu o iubescū — amorulū ei e dulce! Iubiţī-o şi voi, ea doresce amorulū vostru şi lacrĕmile ei vorū seca, durerea îi va înceta, faţa ei palidă érăşī va recăpĕta colórea ei rumenă de odinióră, buzele ei vorū surîde — ea va re'nvia, ér acelū geniu, spiritū divinū, în eternū va fi între noi!....

Ieronimū Dănilă.

Editorū şi Redactorū responsabilū **Dr. Aurel Mureşianu.**

Cursulŭ la bursa de Viena

din 9 Ianuarie st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5% . . .	97 90	Bonurĭ croato-slavone . .	101.—
Rentă de hârtiă 5% . .	83.30	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.25
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	149.—	Imprumutulŭ cu premiu ung.	119.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	94.50	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului .	128.50
		Renta de hârtiă austriacă	72.60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	134 50	Renta de arg. austr. . .	81.—
		Renta de aurŭ austr. . .	110 15
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	110 50	Losurile din 1860 . . .	134.75
		Acţiunile băncei austro-ungare	871 —
		Act. băncei de creditŭ ung.	274.50
Bonurĭ rurale ungare . .	104.—	Act. băncei de creditŭ austr.	217.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	102.50	Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 95
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	102.50	Napoleon-d'orĭ	10.04
Bonurĭ cu cl. de sortare	101 50	Mărcĭ 100 împ. germ. . .	62 27
Bonurĭ rurale transilvane	104 50	Londra 10 Livres sterlinge	126.70

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 14 Decemvre st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). . .	$93^{1}/_{2}$	$94^{1}/_{2}$
Renta rom. amort. (5%) .	96—	97—
» convert. (6%) . .	91—	92—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.) .	34—	36—
Credit fonc. rural (7%) . .	105—	106—
» „ „ (5%) . .	$91^{3}/_{4}$	$92^{1}/_{4}$
» » urban (7%) . .	103—	104—
» » » (6%) . .	96—	97—
» » » (5%) . .	$87^{1}/_{2}$	$88^{1}/_{2}$
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de banca . .	$14.^{1}/_{4}$	15.—
Bancnote austriace contra aurŭ. .	2.03	2.04

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 10 Ianuarie st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.45	Vênd.	8.47
Argint românesc	»	8.42	»	8.45
Napoleon-d'orĭ	»	10.00	»	10.03
Lire turcescĭ	»	11.35	»	11.37
Imperialĭ	»	10.35	»	10.38
Galbenĭ	»	5 90	»	5.92
Scrisurile fonc. »Albina» 6% .	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5% .	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	109.—	»	110.—
Discontulŭ . . .	»	$6^{1}/_{2}$—8% pe anŭ.		

Nr. 13,547—1887.

Publicaţiune!

Din partea inclitei representanţe comunale orăşenescĭ s'a statoritŭ pe temeiulŭ conclusului din 14 a l. c. următorulŭ conspectŭ nominalŭ asupra viriliştilorŭ orăşenescĭ pro 1888:

1. Fleischer Michael, fabricantŭ de salamŭ fl. 2062 cr. $83^{1}/_{4}$*) (duplu computatŭ)
2. Institutulŭ generalŭ de păstrare fl. 3937 cr. 97.
3. Institutulŭ generalŭ de pensiune fl. 3047 cr. 82.
4. Banca primă transilvană fl. 2169 cr. 45.
5. Kamner Eduard, comersantŭ fl. 1044 cr. 11 (duplu computatŭ).
6. Reuniunea braşoveană de anticipaţiunĭ fl. 1733 cr. 11.
7. Königes Johann, comersantŭ fl. 924 cr. 10 (duplu computatŭ).
8. Fabritius Josef, Dr. med., Craiova fl. 832 cr. 83 (duplu computatŭ).
9. Hesshaimer Adolf, comersantŭ fl. 794 cr. — (duplu computatŭ.)
10. Reuniunea pentru pensionarea amploiaţilorŭ magistratualĭ fl. 1515 cr. 23.
11. Bachmaier Iulius, advocatŭ fl. 738 cr. 16 (duplu computatŭ.)
12. Mayer Josef, advocatŭ fl. 660 cr. 40 (duplu computatŭ).
13. Fabritius Josef, dr. med. fl. 684 cr. 40 (duplu computatŭ)
14. Societatea industrială vienesă de gazŭ fl. 1215. cr. —.
15. Brennerberg Louise, de, privatier fl. 1179 cr. 74.
16. Baruch Eremias, fabrico de spirtŭ fl. 1148 cr. 54.
17. Pleckersfeld Iosef, de, privatier fl. 1104 cr. 32
18. Fondulŭ de pensiune alŭ amploiaţilorŭ oficiului de amanetare fl. 1023 cr. 42.
19. Dück Josef, fabricantŭ, fl. 502 cr. 63 (duplu computatŭ).
20. Otrobán Nándor, dr. med. fl. 502 cr. 33 (duplu computatŭ)
21. Reuniunea amploiaţilorŭ austro-ung. fl. 986 cr. 89.
22. Spitalulŭ femeilorŭ serace fl. 910 cr. 91.
23. Langer Thomas, advocatŭ fl. 454 cr. 71 (duplu computatŭ)
24. Zeides Peter, privatierŭ fl. 897 cr. 06.
25. Lázár Gerö, comersantŭ fl. 435 cr. 50 (duplu computatŭ).
26. Eforia scólelorŭ române fl. 868 cr. 80.
27. Fundaţiunea Jugariană fl. 839 cr. 50
28. Ridélyi Friedrich, privatierŭ fl. 779 cr. 50.
29. Vasady Josef, comersantŭ fl. 388 cr. 57 (duplu computatŭ.)
30. Marienburg Rudolf, privatier fl. 783 cr. 88.
31. Korody Mihály, cismarŭ fl. 371 cr. 37 (duplu computatŭ)
32. Ioanides Georg, comersantŭ fl. 735 cr. 69.
33. Schlandt Gottlieb, pielarŭ fl. 365 cr. 96 (duplu computatŭ.)
34. Fondulŭ gimnasiului superiorŭ gr. cat. fl. 722 cr. 50,
35. Mandl Rosa, privatierŭ fl. 712 cr. 10.
36. Honigberger Friedrich, privatierŭ fl. 709 cr. 90.
37. Schobeln Charlotte, de, privatierŭ fl. 706 cr. 69.
38. Biserica greco-orientală fl. 683 cr. 63.
39. Puşcariu Iosifŭ, advocatŭ fl. 340 cr. 52 (duplu computatŭ)
40. Körner Franz, Ereḑii fl. 675 cr. 83.
41. Tartler Martin, privatierŭ fl. 669 cr. 20.
42. Biserica Sft. Nicolae fl. 660 cr. 80.
43. Stenner Paul, privatierŭ fl. 653 cr. 78.
44. Popovits Andrei, comersante fl. 643 cr. 52.
45. Ludvig Franz, hotelierŭ fl. 621 cr. —.
46. Manole Diamandi, comersante fl. 306 cr. 92 (duplu computatŭ).
47. Steriu Constantinŭ, comersante fl. 612 cr. 06.
48. Remenyik Stefanŭ, posesorŭ de case fl. 609 cr. $11^{1}/_{2}$.
49. Safrano Anastasie, comersante fl. 587 cr. 15.
50. Schmidt Albert, privatierŭ fl. 5 9 cr. 66.
51. Duschoiu Iohann, comersante fl. 302 cr. 67 (duplu computatŭ.)
52. Brennerberg Julius, de, asesorŭ reg. fl. 293 cr. 03 (duplu computatŭ.)
53. Dück Georg, preşedinte de tribunalŭ fl. 287 cr. 77 (duplu computatŭ.)
54. Prentner Iosef, comersante fl. 284 cr. 26 (duplu computatŭ).
55. Zoe I. Popp, privatier fl. 558 cr. 40.
56. Popp B. Georg, comersante fl. 275 cr. 63 (duplu computatŭ.)
57. Müller Julius, comersante fl. 544 cr. 80.
58. Trauschenfels Iosefine, de, privatierŭ fl. 538 cr. —.
59. Zeidner Traugott, măcelarŭ fl. 534 cr $17^{1}/_{2}$.
60. Nemés Peter, notarŭ publicŭ fl. 266 cr. 50 (duplu computatŭ).
61. Jekel Julius, advocatŭ fl. 264 cr. 70 (duplu computatŭ).
62. Böchlert Eduard, chirurgŭ fl. 263 cr. 38 (duplu computatŭ).
63. Biserica Bartholomeiu fl. 535 cr. 64.
64. Zeidner Heinrich, comersante fl. 523 cr. 74.
65. Czell Friedrich jun, fabricantŭ fl. 522 cr. 56.
66. Henning Friedrich, privatier fl. 514 cr. —.
67. Biserica romano-catolică fl 492 cr. 25.
68. Walbaum Friedr. ereḑii, posesorĭ de casă fl. 483 cr. 76.
69. Sotir Haretti, ereḑii, posesorĭ de casă fl. 482 cr. 07.
70. Schmidts Wilhelm, advocatŭ fl 238 cr. 12 (duplu computatŭ).
71. Binder Friedrich, comersante de producte fl. 469 cr. 38.
72. Adler Leopold, fotografŭ fl. 467 cr. 65.
73. Arzt Josefine, privatier fl. 462 cr. 75.
74. Biserica evanghelică fl. 462 cr. 75.
75. Maximilianŭ Iuonŭ, preotŭ fl. 228 cr. 49 (duplu computatŭ)
76. Hornung Karl, apotecarŭ fl. 228 cr. 08 duplu computatŭ.
77. Teutsch Julius, fabricantŭ de liquerŭ fl. 451 cr. 13.
78. Dr. Eugen de Trauschenfels, Dr. juris fl. 219 cr. 98 (duplu computatŭ).
79. Reich Augustŭ, advocatŭ fl. 217 cr. 98 (duplu computatŭ)
80. Römer Julius, profesorŭ fl. 213 cr. 95 (duplu computatŭ).
81. Dr. Schwartz Heinrich, Dr. med. fl. 213 cr. 40 (duplu computatŭ).
82. Pellionis Friedrich, comersante de producte fl. 426 cr. 53.
83. Wächter Lina, privatierŭ fl. 423 cr. 20.
84. Jakab Josef, advocatŭ fl. 210 cr. 50 (duplu computatŭ)
85. Adler Jacob L., schimbătorŭ de banĭ fl. 413 cr. 50.
86. Heifurth Franz, privatierŭ fl. 440 cr. 97.
87. Fromm Martin, comersante de producte fl. 407 cr. 03.
88. Thiess Carl, predicatorŭ fl. 303 cr. 91.
89. Teutsch Caroline, ereḑii, posesorŭ de case fl. 399 cr. 40.
90. Hornung Franz sen., măcelarŭ fl. 391. cr. 82*).
91. Jekelius Alexine, spiţierŭ fl. 393 cr. 50.
92. Mark Samuel, comersante fl. 388 cr. 13.
93. Biserica grecească în cetate fl. 386 cr. 20.
94. Tartler Friedrich. Dr. physicŭ comitatensŭ fl. 192 cr. 18 (duplu computatŭ).
95. Czell Karl, fabricantŭ fl. 374 cr. 11.
96. Teutsch Michael, cojocariu fl. 373 cr. 97.
97. Beldi Gustav, practicantŭ mag. fl. 359 cr. —.
98. Tief Susanna, hotelierŭ fl. 358 cr. 41.
99. Societatea cojocarilorŭ fl. 357 cr. 47.
100. Jarosy János, măsarŭ fl. 352 cr. 85.

Suplenţĭ.

1. Stamm Traugott, comersante fl. 351 cr. 21.
2. Ollinger Georg, pălărierŭ fl. 346 cr. 57.
3. Reuniunea meseriaşilorŭ fl. 346 cr. 48.
4. Papp Franz, neguţătorŭ de mobile fl. 343 cr. 02.
5. Czell Friedrich sen. fabricantŭ fl. 342 cr. 27.
6. Hellwig Samuel, bierarŭ fl. 337 cr, 68.
7. Peter Mihály, papucarŭ fl. 335 cr. 05.
8. Soucsek Franz, papucariu fl. 331 cr. 33
9. Karl Fabritius, comersante fl. 331 cr. 17.
10. Gustav Fabritius, comersante fl. 331 cr. 17.
11. Stenner Franz Iosef, producentŭ de rosolŭ fl. 326 cr. 39.
12. Nagy István, comersantŭ de lemne fl. 326 cr. $08^{1}/_{2}$.
13. Furnică George jun., măcelarŭ fl. 325 cr. 34.
14. Salmen Friedrich, lemnarŭ fl. 325 cr. 25.
15. Verzár István, comersante fl. 319 cr. $30^{1}/_{2}$.
16. Tittes Georg, comersante de vinurĭ fl. 316 cr. $10^{1}/_{2}$.
17. Gunesch Karoline, posesóră de case fl. 315 cr. 20.
18. Felter Gustav, comersante fl. 310 cr. 98.
19. Safrano Johann, schimbătorŭ de banĭ fl. 155 cr. 25.
20. Beer Ignatz, capitalistŭ fl. 308 cr. 75.

Se aduce acestŭ conspectŭ spre cunoscinţă generală cu acelŭ adausŭ, cum că în contra acestui conspectŭ nominalŭ se potŭ aşterne eventualele recurse la subscrisulŭ magistratŭ în decursŭ de 15 ḑile, începêndŭ cu ḑiua de astăḑĭ.

Braşovŭ, 28 Decemvre 1887.

Magistratulŭ orăşenescŭ.

*) Cifrele arată darea pentru venitŭ.

Publicaţiune

de licitaţiă şi totodată de pertractare a ofertelorŭ!

Lunĭ, 30 Ianuarie 1888 st. n. 9 óre a. m. se va ţine în sala cea mare a Reuniunei industriale din Braşovŭ, strada Căldărarilorŭ Nr. 518 licitaţia verbală, pentru vênḑarea fostelorŭ realităţĭ ale lui Georg Türk, cumpĕrate de Cassa-generală de păstrare din Braşovŭ, (Kronstädter allgemeine Sparkasse) şi anume vênḑarea, la care se vorŭ primi şi oferte în scrisŭ (sigilate).

1. A fabricei de hârtiă din Bluměna, şoséua laterală dimpreună cu dreptulŭ pentru folosirea şi puterea apei cu preţulŭ de strigare de 28,000 fl.

2. A celorŭ 7 căsuţe pentru lucrătorĭ dimprejurulŭ fabricei, cu preţurile de strigare, carĭ se potŭ vedea între condiţiunile de vênḑare.

3. A 3 holde situate înaintea fabricei (parte comasate) cu preţulŭ de strigare de câte 150 fl. eventualŭ 500 fl.

4. A morii pentru măcinatulŭ lemnului dela Timişulŭ de josŭ dimpreună cu dreptulŭ pentru folosirea apei şi a puterei acesteia cu preţulŭ de strigare de 5000 fl. şi

5. A piuei ce se află în apropierea celei din urmă, situată în Valea Mamba cu dreptulŭ pentru folosirea apei şi a puterei acesteia cu preţulŭ de strigare de 1000 fl.

La acéstă pertractare de vênḑare sĕ învită doritorii de a cumpĕra, cu aceeaşĭ observare, că $^{2}/_{3}$ adică două din treĭ părţĭ ale preţului de cumpĕrare potŭ rĕmânea ca hipotecă asupra realităţiĭ (obiectului) cumpĕrate cu dobênda anuală de 6% — şi că tóte celelalte condiţiunĭ de vênḑare, resp. ale licitaţiunei şi ale pertractării ofertelorŭ se potŭ vedea în orele de oficiu înaintea prânḑului în localulŭ cassei generale de păstrare din Braşovŭ.

Braşovŭ, 17 Decemvre 1887.

Cassa generală de păstrare — Braşovŭ.

2—3 **(Kronstädter allgemeine Sparkasse.)**

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-niĭ abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Décă se ivescŭ iregularităţĭ la primirea ḑiarului onor. abonaţĭ suntŭ rugaţĭ a ne încunosciinţa imediatŭ prin carte postale, ca în câtŭ depinde dela noi, sĕ se delătureze. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS.“*

Tiporafia ALEXI, Braşovŭ.